

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2021 r.

Pozycja 61

POSTANOWIENIE

z dnia 31 października 2018 r.

Sygn. akt Ts 35/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Justyn Piskorski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej H.P. w sprawie zgodności:

art. 199 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w związku z art. 78 ust. 2-4 oraz art. 79-80 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.) z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 23 lutego 2018 r. (data nadania) pełnomocnik radca prawny, w imieniu H.P. (dalej: skarżąca), zakwestionował zgodność z Konstytucją art. 199 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm., dalej: k.p.c.) w związku z art. 78 ust. 2-4 oraz art. 79-80 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.; dalej: u.g.n.). Skarżąca zarzuciła w skardze, że zakwestionowany przepis jest niezgodny z art. 45 ust. 1 Konstytucji.

Skarga konstytucyjna została sformułowana przez skarżącą w związku z następującą sprawą.

Postanowieniem z 30 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w W. odrzucił pozew H.P., uznając, że pozew w sprawie o aktualizację wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego może zostać złożony jedynie w ramach procedury wskazanej w art. 78-80 u.g.n.

Postanowieniem z 15 listopada 2017 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił zażalenie H.P. na postanowienie o odrzuceniu pozwu.

Skarżąca, uzasadniając zasadność skargi, wskazała na naruszenie prawa do rozpatrzenia sprawy przez sąd przez skomplikowaną, administracyjno-cywilną procedurę kwestionowania opłaty rocznej. Zdaniem skarżącej procedura ta została „ukształtowana w przepisach u.g.n. w sposób, który ogranicza dostęp użytkownika wieczystego do sądu”. Ponadto w zarzu-

tach alternatywnie wskazała również na „niekonstytucyjną interpretację” zaskarżonego przepisu.

W zarządzeniu z 9 kwietnia 2018 r. (doręczonym skarżącej 13 kwietnia 2018 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącą do uzupełnienia braków formalnych skargi, tj. do: podania nr PESEL, wskazania, które prawa lub wolności skarżącej wyrażone w Konstytucji i w jaki sposób zostały naruszone oraz uzasadnienia zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu ustawy ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem skarżącej.

W piśmie procesowym złożonym 20 kwietnia 2018 r. skarżąca odniosła się do zarządzenia, wskazując nr PESEL. Pismo zostało złożone bez czterech odpisów, jedynie zostały załączone niepodpisane wydruki komputerowe pisma.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji przedmiotem skargi konstytucyjnej jest ustawa lub inny akt normatywny, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach skarżącej określonych w Konstytucji. Na etapie wstępnej kontroli Trybunał Konstytucyjny bada, czy skarga spełnia przesłanki, o których mowa w przywołanym przepisie Konstytucji oraz wymagania wskazane w art. 44, art. 53 i art. 77 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072; dalej: u.o.t.p. TK), a także, czy nie zachodzą okoliczności przewidziane w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia tych warunków.

2. Trybunał stwierdza, że skarga nie zawiera wskazania, która konstytucyjna wolność lub prawo skarżącej i w jaki sposób – jej zdaniem – zostało naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK).

3. Skarżąca kwestionuje zgodność z konstytucyjną zasadą prawa do sądu art. 199 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm., dalej: k.p.c.), który stanowi, że sąd odrzuci pozew, jeżeli droga sądowa jest niedopuszczalna. Zgodność tego przepisu została zakwestionowana z ww. zasadą konstytucyjną, w związku z przepisami dotyczącymi procedury administracyjnej w sprawie aktualizacji wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, tj. art. 78 ust. 2- 4 oraz art. 79-80 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.; dalej: u.g.n.).

4. W ocenie Trybunału nie można uznać, iż wskazane prawo do sądu skarżącej, gwarantowane mocą Konstytucji, zostało naruszone; można by bowiem mówić jedynie o potencjalnym, a nie aktualnym naruszeniu przysługującego skarżącej prawa do sądu. Należy wyraźnie podkreślić, że skarżącej przysługiwała i wciąż przysługuje możliwość złożenia wniosku do właściwego organu w celu aktualizacji opłaty rocznej użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej na podstawie przepisów u.g.n., z której to możliwości skarżąca postanowiła w sposób świadomy nie korzystać. Zgodnie z art. 77 ust. 3 u.g.n. „Aktualizacji opłaty rocznej dokonuje się z urzędu albo na wniosek użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej, (...)”. Następnie zgodnie z art. 78 ust. 1 u.g.n. „Aktualizacji opłaty rocznej dokonuje właściwy organ, (...)”, a art. 4 pkt 9 u.g.n. definiuje pojęcie *właściwego organu* – „należy przez to rozumieć starostę, wykonującego zadanie z zakresu administracji rządowej, w odniesieniu do *nieruchomości* stanowiących własność Skarbu Państwa oraz organ wykonawczy gminy, powiatu i województwa w odniesieniu do *nieruchomości* stanowiących odpowiednio własność gminy, powiatu i województwa”.

Skarżąca nie skorzystała z możliwości ponownego wniesienia wniosku w celu aktualizacji opłaty, składając pozew cywilny w sprawie aktualizacji wysokości opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego, pomijając procedurę administracyjną przed samorządowym kolegium odwoławczym.

Trybunał podkreślał wielokrotnie, że konstytucyjna zasada prawa do sądu nie ma bezwzględnie i absolutnie charakteru, a gwarancje konstytucyjne związane z tym prawem nie mogą być w konsekwencji traktowane jako nakaz urzeczywistnienia, w każdym trybie i w każdym rodzaju procedury, tego samego zestawu instrumentów procesowych, jednolicie określających pozycję stron postępowania i zakres przysługujących im środków procesowych (wyrok TK z 23 października 2006 r., sygn. SK 42/04, nr OTK ZU 10/A/2006, poz. 157).

W świetle opisanych okoliczności Trybunał Konstytucyjny nie może uznać, że w chwili wniesienia skargi konstytucyjnej zostały spełnione wszystkie przesłanki dopuszczalności skargi konstytucyjnej, wynikające z treści art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Wskazanie konkretnego i aktualnego, a nie jedynie potencjalnego, naruszenia praw lub wolności konstytucyjnych przysługujących skarżącej jest warunkiem merytorycznego rozpoznania skargi konstytucyjnej, niezależnie od procesowych wymagań sformułowania w skardze zarzutu niezgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, który do tego naruszenia doprowadził (art. 79 ust.1 Konstytucji). Owo konkretne naruszenie praw lub wolności konstytucyjnych uzasadnia dopiero interes prawny skarżącej w żądaniu zbadania przez Trybunał konstytucyjności określonej ustawy lub innego aktu normatywnego. O naruszeniu praw lub wolności można mówić wówczas, gdy organ władzy publicznej, przez wydanie konkretnego orzeczenia w sposób nieusprawiedliwiony, wkroczył w sferę przysługujących temu podmiotowi praw lub wolności konstytucyjnych albo prawom tym lub wolnościom odmówił ochrony bądź też ich urzeczywistnienia. Do naruszenia w przedstawionym rozumieniu nie dochodzi natomiast wtedy, gdy niemożność realizacji praw czy wolności wynika z zaniechań samej skarżącej – dobrowolnej rezygnacji z dochodzenia aktualizacji opłaty na drodze administracyjnej po dokonaniem zwrocie pozwu (zob. postanowienie TK z 14 września 2009 r., sygn. SK 51/08, nr OTK ZU 8/A/2009, poz. 127).

Trybunał stwierdza, że skarżąca nie wskazała naruszenia prawa podmiotowego, zatem badana skarga nie spełnia podstawowego warunku określonego w art. 79 ust. 1 Konstytucji, doprecyzowanego w art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK, co stanowi podstawę do odmowy nadania skardze konstytucyjnej biegu.

5. W skardze konstytucyjnej został sformułowany ponadto alternatywny zarzut co do niekonstytucyjnej interpretacji zaskarżonego przepisu. Argumentacja skarżącej zasadniczo zmierza do wykazania, że „prawo skarżącej do sądu zostało naruszone przez niekonstytucyjną interpretację” przedstawionych przepisów. Skarżąca stwierdza wprost, że „z uwagi na niejednoznaczne przepisy u.g.n. (...) sprawa powinna być zostać dopuszczona do rozpoznania” na drodze sądowej.

Trybunał Konstytucyjny, jako sąd prawa, nie jest władny kontrolować aktów stosowania prawa, nawet jeżeli *in concreto* prowadziłyby one do niekonstytucyjnych skutków. Tymczasem tak sformułowany zarzut nie może być rozpoznany przez Trybunał Konstytucyjny (zob. postanowienia TK z: 28 lutego 2012 r., sygn. SK 27/09, OTK ZU nr 2/A/2012, poz. 20; 13 października 2008 r., sygn. SK 20/08, OTK ZU nr 8/A/2008, poz. 146; a także wyrok TK z 1 lipca 2008 r., sygn. SK 40/07, OTK ZU nr 6/A/2008, poz. 101).

Odnosząc się do tak sformułowanego zarzutu, Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że skarżąca kwestionuje w istocie nie treść art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 78 ust. 2-4 oraz art. 79-80 u.g.n., lecz sposób ich zastosowania w indywidualnej sprawie, co również stanowi podstawę do odmowy nadania skardze biegu.

6. W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK w związku z art. 79 Konstytucji i art. 53 ust. 1 pkt 1-2 u.o.t.p. TK, Trybunał postanowił odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

Z tych względów Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżące przysługuje prawo do wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.